

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/54/2012
Identifikačné číslo spisu:	6011201172
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:6011201172.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa Z. E., nar. XX. A. XXXX, bytom N., zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Veseľým, AK so sídlom vo Veľkom Krtíši, Mierová 1, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2012, č. k. 26Sd/277/2011-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/277/2011-21 zo dňa 21. júna 2012 **p o t v r d z u j e** .
Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 21. júna 2012, č. k. 26Sd/277/2011-21 potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 6. júla 2011 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok, pretože pri konštatovanej 35 % miere jeho zníženej pracovnej schopnosti v porovnaní so zdravou fyzickou osobou nebol posudkovým lekárom sociálneho poistenia uznaný za invalidného, preto mu nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po oboznámení sa so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa a lekáorskými správami posudkových lekárov pobočky i ústredia Sociálnej poisťovne dospel krajský súd k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľa prijali posudkoví lekári na podklade odborných lekárskeho nálezov, ktoré mali k dispozícii v čase posudzovania zdravotného stavu navrhovateľa a tieto boli pri konštatovanom klinickom zhoršení zdravotného stavu navrhovateľa doplnené aj o EMG vyšetrenie nariadené posudkovým lekárom ústredia. Takto získané informácie o zdravotnom stave navrhovateľa boli posudkovým lekárom ústredia komplexne zhodnotené a rozpory týkajúce sa závažnosti zdravotných ťažkostí navrhovateľa klinickými vyšetreniami a explicitným EMG vyšetrením boli logicky a presvedčivo vysvetlené. Krajský súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by závery posudkových lekárov na pobočke či na ústredí Sociálnej poisťovne vo vzťahu k v tom čase preukázaným zdravotným ťažkostiam navrhovateľa spochybnila, preto si ich osvojil a pri posudzovaní

vecnej správnosti konania a rozhodnutia odporkyne vychádzal z ich záverov, ktoré boli zhodné. S ohľadom na vyššie uvedené konštatoval, že konanie odporkyne, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia bolo zrealizované v súlade so zákonom a zákonné a vecne správne bolo i napadnuté rozhodnutie. Správny orgán postupoval správne, keď pre posúdenie žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku posudzoval mieru poklesu jeho pracovnej schopnosti. Správne vychádzal z posudku posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne, ktorý zhodnotil zdravotný stav navrhovateľa na základe odborných lekárskeho nálezov, ktoré mal v tom čase k dispozícii. Napriek tomu, že následne navrhovateľ predložil odborný neurologický nález, ktorý dokumentoval závažnejší stav jeho zdravotných ťažkostí než ten, z ktorého posudkový lekár na pobočke Sociálnej poisťovne vychádzal a ktoré bolo podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia, ďalším objektivizujúcim odborným vyšetrením (EMG vyšetrenie z novembra 2011) nebol tento zhoršený klinický nález potvrdený, preto nedošlo k zmene v posúdení zdravotného stavu navrhovateľa a jeho zníženej pracovnej schopnosti ani pred posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne. Pri preukázaných zdravotných ťažkostiach navrhovateľa považovali správne za jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie dorzalgie, ktoré správne zaradili pod príslušnú položku v rámci prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení a s ohľadom na funkčné prejavy tohto zdravotného poistenia správne určili pokles pracovnej schopnosti navrhovateľa na hornej hranici možného percentuálneho rozpätia. Iné vyhodnotenie zdravotných ťažkostí navrhovateľa do úvahy neprichádzalo, pretože uňho nebolo objektívnymi vyšetreniami preukázané trvalé ťažké postihnutie funkcie, ťažká porucha statiky a dynamiky chrbtice ani často recidivujúce, dlho trvajúce prejavy dráždenia nervov a svalov. Posudkový lekár pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne je výlučným kompetentným subjektom na posudzovanie zdravotného stavu poistencov pre účely ich prípadnej invalidizácie.

Na základe uvedených skutkových zistení a s poukazom na citovanú právnu úpravu dospel krajský súd k presvedčeniu, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo vydané v súlade so zákonom. Pokiaľ navrhovateľ nebol uznaný za invalidného, nevznikol mu nárok na invalidný dôchodok, preto odporkyňa napadnutým rozhodnutím správne jeho žiadosť o priznanie invalidného dôchodku zamietla. Námitky navrhovateľa, prednesené na pojednávaní pred krajským súdom, neboli dôvodom na iné súdne rozhodnutie. Hoci je nesporné, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vydania preskúmaného rozhodnutia, k novým skutočnostiam, ktoré vznikli po vydaní rozhodnutia odporkyne treba prihliadať, pokiaľ tieto nové skutočnosti mohli mať vplyv na posúdenie správnosti napadnutého rozhodnutia v čase rozhodovania súdu, zvlášť, ak podstatnou skutkovou okolnosťou je zdravotný stav poistenca, ktorý sa môže v čase medzi vydaním rozhodnutia správneho orgánu a rozhodnutím súdu podstatným spôsobom zmeniť. Zároveň krajský súd nezistil v konaní odporkyne žiadnu vadu, ktorá by mohla privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre navrhovateľa.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 250l ods. 2 O.s.p. a navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu uviedol, že s ním nesúhlasí a tvrdil, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym právnym záverom. Rozhodnutie považoval za predčasné a nezákonné. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru súd sa okrajovo dotkol tej skutočnosti, že po tom, ako navrhovateľ podal proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne opravný prostriedok, tak Sociálna poisťovňa až vtedy začala konať a začala preskúmať dôvody skutočností, ktoré uvádzal v tomto opravnom prostriedku, kde je zrejmé, že pri rozhodovaní vo veci samej nebolo prihliadané na aktuálny zdravotný stav navrhovateľa, ktorý vyplýval z predložených dokladov a zdravotný stav navrhovateľa mal byť posudzovaný komplexne na základe všetkých dostupných lekárskeho správ, pričom v tomto smere nebol braný zdravotný stav navrhovateľa z hľadiska zistených skutočností od jeho ošetrojúceho lekára. Nemožno prihliadať potom na závery zistené zo strany Sociálnej poisťovne po vydaní predmetného rozhodnutia, pretože už dodatočným vyšetrením nemožno konvalidovať nesprávne a nezákonné rozhodnutie a teda bolo povinnosťou Krajského súdu v Banskej Bystrici, takéto rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec odporkyni na ďalšie konanie a rozhodnutie. Pretože tým, že súd v podstate bral do úvahy následné výsledky ďalších vyšetrení, bol konvalidovaný nesprávny a nezákonný stav, vyplývajúci z toho, že bolo vydané predčasné rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa na invalidný dôchodok bez rozhodujúcich podkladov. Ak teda Sociálna poisťovňa bez ohľadu na neskoršie zistenia porušila svoje

povinnosti, vydala rozhodnutie bez toho, aby týmto rozhodnutím bol objektívne zohľadnený zdravotný stav navrhovateľa, tak teda nemožno potom takéto rozhodnutie brať ako vecne správne vzhľadom k tomu, že vecne správne ani nebolo, keďže v tomto rozhodnutí nebol zohľadnený zdravotný stav navrhovateľa a následné dodatočné výsledky, ktoré z hľadiska jeho zdravotného stavu, ktorými vyšetreniami sa podrobil a vykonával súčinnosť, nemôžu byť podkladom na potvrdenie takého rozhodnutia ani vzhľadom na výsledok jeho zdravotného stavu, pretože týmto spôsobom mu bola odňatá možnosť namietat takto zistený zdravotný stav v predmetnom rozhodnutí, to znamená, že pokiaľ by bol zistený jeho zdravotný stav a boli by do toho zahrnuté aj neurologické vyšetrenia, ktoré by mali deklarovať to, že jeho zdravotný stav nie je taký, ktorý by bol vhodný toho, aby Sociálna poisťovňa priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok, tak v tomto prípade mal navrhovateľ na základe možnosti v oprávnom prostriedku možnosť polemizovať o takomto určení a žiadať Krajský súd v Banskej Bystrici tieto skutočnosti preskúmať. V tomto prípade sa stalo však to, že až po vydaní rozhodnutia Sociálnej poisťovne bol dodatočne preskúmaný jeho zdravotný stav, pričom navrhovateľ pokladá takéto dodatočné preskúmanie zdravotného stavu za účelové so snahou dosiahnuť toho, že Sociálna poisťovňa takýmto spôsobom deklarovala, že jej rozhodnutie bolo správne a navrhovateľ sa už nemôže voči takýmto zisteniam brániť.

Odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. Dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje odporkyňa za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľom v odvolaní o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto mu nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona).

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou, ako aj po podaní opravného prostriedku postupovali v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami. Po posúdení dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a z lekárskeho nálezov dospel posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia k záveru, že je potrebné EMG vyšetrenie. V posudku z 13. decembra 2011 vychádzal posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne okrem vlastného klinického vyšetrenia navrhovateľa z totožných i doplnených neurologických vyšetrení v priebehu roku 2011 a z EMG vyšetrenia z 22. novembra 2011. Uvedené vyšetrenie jednoznačne vylučuje klinicky uvádzanú paraparézu a úplne koleruje s morfológickými zmenami preukázanými MR vyšetrením ako aj klinickým nálezom počas hospitalizácie, s vyšetrením neurochirurgickým a vlastným vyšetrením. Pri takomto funkčnom postihnutí pohybovo-oporného aparátu považoval pokles pracovnej schopnosti navrhovateľa na hornej hranici možného percentuálneho rozpätia za maximálny.

Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil choroby podporného a pohybového aparátu - kapitola XV., dorzopatia - oddiel E, degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách - položka 3, s miernym funkčným postihnutím a prejavmi nervového a svalového dráždenia - písm. b).

Podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, kapitoly XV., odd. E, pol. 3, písm. b) možno pokles pracovnej schopnosti poistenca v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pri degeneratívnych zmenách na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia, so slabosťou svalového korzetu a obmedzením pohybu v postihnutom úseku vyjadriť v rozpätí 20-35 %. Pre určenie konkrétneho percenta zníženej pracovnej schopnosti poistenca je rozhodujúce funkčné postihnutie.

Podľa výroku posudku navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 35 %.

Námietky navrhovateľa, že jeho zdravotný stav zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako i to, že súd nebral do úvahy predložené lekárske správy a že rozhodnutie odporkyne bolo predčasné a nezákonné, odvolací súd nepovažoval za dôvodné, lebo z predložených posudkov ako i vyšetrenia EMG vykonaného na základe podaného opravného prostriedku nevyplýva zmena diagnostických záverov oproti záverom posudkových lekárov.

Aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť za úplné, objektívne a presvedčivo zdôvodňujúce záver, že zdravotný stav navrhovateľa nespôsobuje viac ako 40 %-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a mal za preukázané, že navrhovateľ nespĺňa podmienku invalidity podľa § 71 ods. 1 zákona pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne z 6. júla 2011 je v súlade so zákonom a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ nebol úspešný ani v odvolacom konaní a odporkyňa trovy nevznikli.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu má navrhovateľ kedykoľvek možnosť znova požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.